

9/28.5.2018 Yleiskaavatoimikunnan kokous/Pöytäkirja

Aika: 28.5.2018 klo 10.05 – 11.55

Paikka: kaupunginhallituksen huone, Asematie 7

Osallistujat:

Jäsenet:		Viranhaltijat:	
Tapani Mäkinen, puheenjohtaja	-	Martti Lipponen, kaupunginjohtaja vs.	x
Susanna Bruun, varapuheenjohtaja	x	Tarja Laine, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Anniina Kostilainen, jäsen	x	Matti Ruusula, talousjohtaja vs.	x
Johannes Nieminen, jäsen	x	Antti Kari, kiinteistöjohtaja	x
Kati Tyystjärvi, jäsen	x	Mari Siivola, yleiskaavapäällikkö	x
Solveig Halonen, jäsen	-	Markus Holm, liikennesuunnittelupäällikkö	x
Minna Kuusela, jäsen	x	Tomi Henriksson, asumisasioiden päällikkö	x
Pekka Silventoinen, jäsen	x		
Pentti Puoskari, jäsen	x	Anni Laukka, johdon assistentti, sihteeri	x
Säde Tahvanainen, jäsen	x		
Vesa Pajula, jäsen	x	Muut osallistujat:	
Timo Juurikkala, jäsen klo 10.30 asti	x	Virpi Mamia, yleiskaava-arkkitehti	x
		Laura Muukka, maisema-arkkitehti	x
Puhe- ja läsnäolo-oikeus:		Sakari Jäppinen, yleiskaavasuunnittelija	x
Juha Hirvonen	x	Jonna Kurittu, yleiskaavasuunnittelija	x
Maarit Raja-Aho	x	Vesa Karisalo, aluearkkitehti	x
Antti Lindtman klo 11.20 asti	x	Tiina Hulkko, liikenneinsinööri	x
Sari Multala	x	Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija	x

Kevään 2018 aikana toimikunnalle on esitelty suunnittelukysymyksiä alueittaisina kokonaisuuksina. Tähän mennessä on käyty läpi Länsi-Vantaa, Kivistö, Aviapolis ja Tikkurila. Nyt on vuorossa Itä-Vantaa, jonka yhteydessä esitellään myös kuntien yhteisen yleiskaavahankkeen Östersundomin valmistelun tilanne.

Yleiskaava 2020 valmistelussa työskennellään edelleen vaiheessa, jossa kootaan kaikkia ideoita ja ehdotuksia yhteen aineistoon. Työssä ollaan jo siirtymässä tarkemman mitoituksen ja kaavamutoisen suunnitelman laadintaan.

1. Östersundomin yleiskaava

Helsingin, Sipoon ja Vantaan valtuustot päättivät vuoden 2010 lopulla, että Östersundomin alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen kuntien yhteinen yleiskaava. Kaavan suunnittelu ja valmistelu on polveillut monessa vaiheessa. Ensimmäinen luonnos yleiskaavaksi hyväksyttiin 24.2.2011. Sitä tarkistettiin 9.2.2012. Yleiskaavaehdotusta käsiteltiin 2012. Yleiskaavaehdotusta tarkistettiin. Nyt käsittelyssä olevan yleiskaavaehdotuksen on kaupunginjohtajien kokous

hyväksynyt 9.5.2018, minkä Östersundom toimikunta lähettää kesäkuussa kuntien päätöksentekoon. Tavoitteena on, että Östersundom toimikunta hyväksyy kaavan joulukuussa 2018.

Östersundomin yleiskaavan hyväksyminen on riippuvainen maakuntakaavan etenemisestä. Maakuntahallitus hyväksyi 23.4.2018 ehdotuksen Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen maakuntakaavaksi, ja päätti lähettää sen maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi. Tavoitteena on, että valtuusto hyväksyy kaavan kokouksessaan kesäkuussa. Maakuntakaavaehdotus oli nähtävillä vuodenvaihteessa 2017-2018. Kaavakarttaan tehtiin yksi muutos: maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ominaisuusmerkintää Westerkullan kartanon alueella laajennettiin. Alue kuuluu myös Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaan, mistä tulee syksyllä luonnos.

Vantaan seuraavassa yleiskaavassa Uusi Länsisalmen metrokeskus rakentamisalueineen todettaneen likimain sellaisenaan, joskin aluevarauskaavaksi muutettuna. Länsisalmen kylän määräykset muutetaan vastaamaan muiden maaseutualueiden merkintöjä. Länsimäen ja Vaaralan alueille yhteistä yleiskaavaa tarkempia ratkaisuja laaditaan Vantaan ”ratikkakaupungin” suunnittelun kautta.

Asian selosti yleiskaavapäällikkö Mari Siivola.

Akj vs.:n päätösesitys: Yleiskaavatoimikunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös: Yleiskaavatoimikunta merkitsi asian tiedoksi.

2. Itä-Vantaa Yleiskaava 2020 valmistelussa

Luonnoksen maankäyttötarkasteluja laaditaan useassa eri tarkasteluteemassa. Teemat on johdettu tavoitteista laaditusta kehityskuvasta. Maantieteellisesti eri teemojen tarkastelualueet menevät osin päällekkäin, ja näin monet alueet tulevat tutkituiksi erilaisten näkökulmien kautta. Itä-Vantaan tarkastelualue on laaja ja moni-ilmeinen. Idässä on kolme suuraluetta, Korso, Koivukylä ja Hakunila. Maankäytön tarkasteluja Itä-Vantaan kaupunginosissa on tehty ensisijaisesti ratikkakaupungin, asemanseutujen, urbaanien käytävien ja keskustojen kehittämisen teemoissa. Hakunilan suuralueella maankäytönmuutoksia ohjaa raitiotien toteutuminen. Pohjoisilla suuralueilla on paljon vaalittavia pientaloalueita tehostettavien asemanseutujen ympärillä ja toteutumattomaksi jääneitä työpaikka-alueita asuinalueiden vieressä.

Itä-Vantaan eteläisistä osista kasvaa Vantaan ensimmäinen ratikkakaupunki. Raitiotiestä on käynnissä yleissuunnitelma, jonka aikataulu on sidottu yleiskaavaan. Yleiskaavassa määritellään raitiotien reitti sekä siihen tukeutuvat uudet maankäytön alueet ja tiivistämiskohteet. Itä-Vantaan vahvaksi joukkoliikennemuodoksi kaavaillaan raitiotietä, sillä sen on todettu kehittävän alueita ja houkuttelevan yksityisiä sijoittajia huomattavasti bussivaihtoehtoja paremmin. Raitiotien edut

raskaan raideliikenteen muotoihin nähden ovat siinä, että junat vaativat täyden erottelun muuhun liikenteeseen nähden aiheuttaen suuren estevaikutuksen ja lisäten kustannuksia, ja metro on kustannuksiltaan noin kymmenkertainen raitiotiehen verrattuna.

Vaaralassa raitiotien reitti halkoo Porvoonväylän pohjoispuolella olevaa työpaikka-aluetta, josta osa on rakentumatonta. Aluetta tutkitaan muutettavaksi osittain asumiselle. Länsimäen täydennysrakentamista tutkitaan niin ikään raitiotien reittiin tukeutuen. Östersundomin yhteisen yleiskaavan suunnitelma vaikuttaa jonkin verran Länsimäessä. Sähkölinojen sijainnin tulevaisuus määrittää merkittävästi Länsimäen keskusalueiden kehittämistä. Hakunilan ja Tikkurilan välillä raitiotien tuominen avaa reilusti maankäytön ja kaupunkikuvan kehittämisen kohtia. Urbanit käytävät -teeman tarkastelukohteet luovat mahdollisuuden kytkeä Vantaan itäiset kaupunginosat toisiinsa niin lyhyemmällä kuin pidemmälläkin etäisyyksillä, mm. Koivukylän alueella ja reitillä Koivukylästä Hakunilaan. Vanhan Lahdentien muuttaminen kaduksi mahdollistaisi urbaanin käytävän visioinnin tälle reitille.

Keskustojen kehittämisessä idän keskustoissa korostuu alueellisen profiloinnin merkitys. Kaikkien keskustojen tulevaisuus ei nojaa kaupallisten palvelujen kasvuun. Siksi vahvistamalla tai kehittämällä sellaisia alueellisia toimintoja, joilla kehitettävän keskusalueen vetovoima joko pysyy nykyisellään tai saadaan nousemaan, on otettu esiin esim. Korson kehittämisen kohdalla. Koivukylän kehittämisessä vastakkain nousevat alueen kaupunkikuvalliset suojeluarvot ja alueen toiminnallinen profiili. Keskusteltava on, mille näkökulmalle kehittämisessä annetaan painoarvo. Suojelukysymys on arvo muiden joukossa.

Asemanseutujen vahvistamisessa idän alueilla nousee keskusteluun rakentamisalueiden laajentaminen mm. Leinelä aseman ympärillä. Ruskeasannan aseman kehittäminen tukeutuu työpaikkarakentamiseen. Ruskeasannan asemanseudun kaupunkirakenne yhdistyy Aviapoliksen alueen kehitykseen. Korson pohjoispuolella sijaitsevan Vallinnojan asemavarauksen käyttöönoton aikatahtaintä tutkitaan asemaan kytkeytyvän maankäytön kehittämismahdollisuuksien lomassa. Sekä raidekäytävän että Vallinnojan aseman yhteydessä etsitään kaavakarttaan sellaista merkintää, jolla maankäytön kehittäminen voitaisiin sitoa toteutuvan liikenne- ja ratkaisun muotoon, sillä maankäytön tehostaminen kestävästi on liikennejärjestelmästä riippuvaista.

Vantaan ja Tuusulan rajan tuntumassa tutkitaan Vantaan puolella uuden työpaikkatoimintoihin osoitettavan alueen avaamista tukeutuen Tuusulan puolella oleviin kulkuyhteyksiin. Tämä on kaavaeettisesti/maapoliittisesti herkkä kysymys ja vaatii erityisen vahvaa naapuriyhteistyötä. Edellisessä yleiskaavassa Lahdenväylän tuntumaan on esitetty alue työpaikkarakentamisen nojautuen Tuusulan puolella oleviin kulkuyhteyksiin. Tämä alue ei ole lähtenyt toteutumaan esitetyn kaltaisena. Aluetta silmällä pitäen kohdalle on kuitenkin suunniteltu melusuojaus väylältä. Yleiskaavasunnittelussa aluetta tutkitaan muutettavaksi asuntovaltaiseksi alueeksi melusuojatun alueen hyödyntämiseksi ja kulkuyhteyksien toteuttamista Vantaan katuverkkoon liittyen.

Itä-Vantaan alueilla voimassa olevaan yleiskaavaan on merkitty useampia pääkatuja, joiden luonne ei ole pääkatumainen tai joita ei koeta enää tarpeelliseksi toteuttaa. Näitä pääkatumerkintöjä on ajateltu poistettavaksi paljon etenkin Sotungin, Kuninkaanmäen ja Itä-Hakkilan alueilta. Kaavakartalle suunnitellut muutokset palveluverkon merkinnöistä näkyvät idän suuralueilla. Nykyisessä yleiskaavassa hyvin yksityiskohtaisesti esitetyt ns. tonttikohtaisia palvelutoimintojen aluevarauksia on luonnosteltu sulautettavaksi laajempiin käyttötarkoituseräyksiin.

Maankäyttötarkastelujen ideoiden kokoamisen yhteenveto

Yleiskaavan mitoituksen pohjaksi on kaavailtu väestöennusteen pohjalta 100 000 asukkaan lisäystä. Kuten edelliset 10 vuotta myös seuraavat 10 vuotta Vantaan väestönkasvun sijoittuminen ohjautuu toistaiseksi voimassaolevan yleiskaavan pohjalta. Nyt laadittavana olevan suunnitelman mukaan kasvu jakautuu suuralueille eri suhdeluvuin kunkin alueen nykyisen kehitysasteen mukaan.

Länsi-Vantaa kasvaa tukeutuen nykyiseen rakenteeseen ja hyödyntäen kehärataa. Kivistössä kasvu tapahtuu aiemmin laaditun yleiskaavan aluevarauksien sisällä. Kivistössä on paljon toteutumattomia rakentamisen alueita, merkintöjen ja rakentamisen määrän sisältöä tarkistettaneen. Aviapoliksessa vaikuttaisi jatkossa olevan kasvupotentiaalia Vantaan alueista eniten. Kaupunkirakenteellinen muutos siellä suurin erityisesti Veromiehen alueella. Tikkurilaa ja Itäisimpiä kaupungin osia muokkaa erityisesti pika-raiotien toteuttaminen. Luoteisissa kaupunginosissa kasvu tapahtuu enimmäkseen nykyisen rakenteen ehdoilla. Kehäradan vaikutusalueita tehostetaan yleiskaavalla.

Asian selostivat aluearkkitehti Vesa Karisalo, yleiskaava-arkkitehti Virpi Mamia ja liikenneinsinööri Tiina Hulkko.

Akj vs.:n päätösesitys: Yleiskaavatoimikunta merkitsee luonnoksen tiedoksi valmistelun pohjaksi.

Päätös: Yleiskaavatoimikunta merkitsi luonnoksen tiedoksi valmistelun pohjaksi.

3. Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman vuorovaikutusraportti

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) oli osallisten mahdollista antaa mielipiteensä 30.11.2017 mennessä.

Määräaikaan mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 26 mielipidettä. Raporttiin on koottu mielipiteet sekä laadittu niihin vastineet.

Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistumisesta tiedotettiin Vantaan Sanomissa ja kaupungin verkkosivuilla lokakuussa 2017. OAS:n ollessa nähtävillä järjestettiin 31.10.2017 vuorovaikutustilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa.

Akj vs.:n päätösesitys: Yleiskaavatoimikunta merkitsee tiedoksi yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman vuorovaikutusraportin.

Päätös: Yleiskaavatoimikunta merkitsi tiedoksi yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman vuorovaikutusraportin.

Liite: Vuorovaikutusraportti - Osallistumis- ja arviointisuunnitelma